

TELEGRAPFUL ROMANU.

N° 71. ANULU XIX.

Telegraful este de două ori pre septembra: Dumineacă și Joiacă. — Prenumeratunile se face în Sabiu la expeditia foiește pre afară la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditia. Pretul prenumeratuniei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. ierà pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru principalele și terii străine pre anu 12 $\frac{1}{2}$ fl. am 6 fl. Inseratul se plătește pentru întâia

ora cu 7 cr. sîrul, pentru a doua ora cu 5 $\frac{1}{2}$ cr. și pentru a treia repetare cu 3 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Sabiu, în 5/17 Septembrie 1871.

Evenimente politice.

Cu solvarea ratei a treia din despăgubirea de resbelu, impusă asupra francesilor, o parte nouă a Franției devine eliberată de sub ocuparea prusacilor. Cu departarea trupelor prusaciene de prin fortărețe începe o viață nouă în jurul Parisului, totuși iau cursul loru vioiu de dinaintea furiilor resbelu. O nouă îngrijire de către Franție oferă impregnarea aceea, ca proiectul adus din partea deputatului Ravinel, de a face Versailles capitala a Franției, să primitu cu o majoritate eclată din partea deputatilor; acesta se pare a fi identic cu prevalarea monarchiștilor. Dumneidei toturor să alu poporelor pote să numai, ca ce urmări mai pote să tragă după sine acestu pasu să cum va intempiș Parisulu degradarea sa a dela poziunea sa preavută!

In Cislaitană au început luptă pentru alegeri la diete; încă în 14 ale lunei curente convenirea deputatilor la prima sedință. Rezultatele alegerilor în deosebitele terii lasă a conchide să în privința cursului, ce voru luă dietele. Învingerea preste totu la alegeri a esită pentru regimul respectiv pentru federaliști. În Boemă și Moravia și chiar în Austria de susu voru păsi partidele mai frapantu ună contră celei-lalte; pentru acum constatănumai nemulțamirea și amaraciunea nemților din Cislaitană contră cehilor în gradul celu mai mare. Ei (nemții) sciu, ca pretensiunile cehilor nu voru să constante, ci ele voru să potențiate totu mai multu și mai multu și încordate în mesură, după care se voru face și concesiunile.

In Transilvană su surprinsă totu lomea de pasul celu rezolutu alu regimului unguresc, după care presedintele consiliului ministerial contele Andrassy în numele Majestăției Sale, a regelui, i exprimă episcopului Jekelkalous din Stuhlweisenburg disprobare și dojana, căci în contră dreptului unguresc — placetum regium — au publicat în diecesă sea dogmă infalibilităței, fără de a fi primitu consensulu majestatic. Aceasta pasare energetică au facutu cu atâtua mai mare sensație, cu cătu unu astfelu de casu este rară și cu cătu să din momentu politicu privit, elu ilustrădă în cătu-va situație. Regimulunguresc de-si scie, ca clericali la alegeri i facu mari servitie, totuși nu i mai crută fiindu și altcum sigura de succursulu loru, din cauza ca de-si influență loru sub regimul presintă, precum se vede, nu este de totu ilustră, cu totu acestea, ei dela altu regim, ce eventuale aru potea urmă, n'au de a acceptă nimicu mai multu, din contra sciută, mai putienu. În urma dojeni date episcopului Iekelkalous, ce i s'au predat și în scrisu și s'au publicat tuturor episcopilor din Ungaria, se acceptă la o adonare a tuturor episcopilor catolici din Ungaria spre a declară, ca biserică catolică pretinde absolută libertate și spre a înainta la Majestatea Sale, regele, unu memorandu în acestu înțesu.

In 14 ale curentei cal. nou se adună dietă Ungariei după o intrerupere de 3 luni. Deputații se infățișă în număr mare; sedință se începe cu lucruri formali și apoi trecu la unele referade, despre care mai pre largă în numărul urmatoriu.

Revista diuaristică.

Despre convenirea dela Salzburg vorbesc cele mai mule diuari. „Napó“ presupune ca în Salzburg să aru să ajunsu intelegeri concrete; căci totu cele-lalte, dico acestu diuaru, aru să fără prețu practicu și căndu convenirea aru avea în fine rezultatul care să lipsă, Austro-Ungaria atâtă și Germania să facu tinență loru în afacerile

europeene, ce rezaru, pendinte dela intelegeri premerse între ele, atunci amu sălă forte reu cu conservarea intereseelor noastre și mănilor ne aru să legate fără vră-unu echivalentu. Pre cându deca între Viena și Berlinu aru să urmatu intelegeri formale, prin care totu acelea interese, cari aparținu unui său altui statu mai multu său mai putienu, aru trebuie să se ia în considerație proportionata; său cându punctele principale a modului de tractare a ataroru cestioniști să aru lipsă cum deja, și asi să aru fi consideratu interesele ambelor părți precumpanite, atunci atare intelegeră aru să mai indată de cătu origine alta aptă a conservă interesele statului nostru și a dă tienutei noastre securitatea recerută. Noi ne-amu gratulă asi să ară cu indesulire, cându în Salzburgu să aru să ajunsu o intelegeră formale față cu unele anumite eventualități și cu privința la unele cestioniști; fără ca acele intelegeri să aibă caracterul unei alianțe decisive. Prin cea din urmă să aru neliniști Europa deca nu cum-va să aru provocă. „Reformă“ speră ca convenirea dela Salzburgu, va asigură pacea europeană și ca convenirea acestă va polea concură în acestu punctu cu meritul capitalei alu „Sânătății Alianței“. „Hon“ opina ca rezultatul întregu alu conferinței aru să o „entente cordiale“ supltre — acestă e mai multu de cătu nimică și mai puținu de cătu ceva, va să dică situație e cătu se poate mai rea din cauza ca suscita temeri și nu concrede nici o potere.

Cumca aru să urmatu vre o intelegeră cu privința la asociatia internațională său cu privința la cestiona bisericilor nu credo „Hon“, de orece aceste suntu afaceri curățu interne pre care făcări și le poate să și le va regula independință.

Jokay și încheia ciclulu articulilor sei despre activitatea de 5 ani a regimului cu o convergere a reprezentanților noștri esterne. La totu intemplarea să a probat pâna de fată contele Beust dimpreună cu Andrassy că diplomatul, înse reprezentantul noștră exterană și asi de miserabile cătu făcări făia mai mare e mai bine informata prin corespondenței sei despre relațiile noștră esterne decât contele Beust prin legături dotali asi de splendidu. Acă e o reformă mai necesaria decât ori și unde.

Föia „Magyar Ujság“ nu speră nici unu rezultat favoritoriu dela acțiunea nouă austriacă de complanare. Nemții său deprinsu deja asi de reu incătu ei acum argu să că opoziție mai nesferitoră decât chiaru și cehii.

Despre însemnatatea politica a convenirei de la Salzburg,

Mai avamus deja să alte impasiri, care arata ca să ajunsu mai nante de totu, pre lângă dovedirile esterne de amicitia și intimitate, o intelegeră în afaceri politice, care cu totu dreptul se privesc de unu simptom eminentu pacificu. Într-o colo se pronuncia „V. Ztg“ prin cuvintele următoare:

„M. Sea c. r. apostolica să dusu la Salzburgu, pentru dă intorece visită, care o a facutu M. Sea Imper. și r. Prusiei familiei imperiale în Ischl la mijlocul lumii trecuto. Aceasta nouă convenire a suveranilor, strensu impreunati prin legăturele de rudenia și prin consemnările unei simpatie sincere, se poate privi cu totu dreptul nu numai de unu semnu esterior a amicitiei personale a ambilor suverani, ci și de unu documentu alu referințelor reciproce bune între Austria și Germania cătu și de unu evenimentu momentosu și favoritoriu pentru interesele pacei europene.“

Întâlnirea repetata a monarhilor și a ministrilor loru se interpretează în faptă din partea întregii prese nu numai a terii noastre și a imperialului germanu dar și a celor-lalte state mari că unu simptom eminentu pacificu, că spresiunea unei

ferice contilegeri a politicei ambelor state vecine. În inteleșulu acestă — suntemu convinsi — popoarele Austro-Ungariei voru binevenită cu multă amărătirea sinceră nouă întâlnire a înaltului loru monarh cu M. Sea imperatulu Vilhelmu.

Din unu articulu a lui „Nrd. Alg. Ztg.“ scătemu următoarele:

Noi amu constatatu, că convingere, de una-dă, după espunerile competente a „Corresp. de Berlin“ și a lui „Provinz. Correspondenz“, rezultatul întâlnirilor la Ischl și după conversațiile cancelarilor de statu din Germania și Austria la Gastein, că ambele terii consumtu atâtă în dorință sustinerei relationilor amicabile cătu și în interesulu la confirmarea pacei comune. Acestea consentire a domnișilor și intereseelor basă naturalmente o intelegeră a ambelor imperii în totu cestionile, care se apropia de acele momente, fără că să existe trebuință unei formulări deosebite a acelei intelegeri.

Singură întâlnire a contilegerii, creată prin relațiuni între Germania și Austria, să aru putea pote să privi în corespondența personală repetata a monarhilor și a cancelarilor de statu și în privința acăstă se poate sănătățea și judecă la totu intemplarea convenirea ambilor imperii în Salzburgu de unu evenimentu politicu de rangul primu, de să ea este în linii prima unu actu de afabilitate și amicitia personale.

Dupa cum înse contilegera cordiale între Germania și Austria să a midilocită și ajunsu în linii prima prin interesulu comunu la pacea europeană, asi e și făcări spresiune speciale a acestei contilegeri o garantă nouă a acestei paci și în inteleșulu acestă popoarele Germaniei și Austriei voru salută cu bucuria sincera și multiamire întâlnirea nouă a monarhilor loru în Salzburgu.

Ocazia jubileului vedem u ca face că „Familia“ să publice despre „nălțului iubiliar“ următoarele:

Andreiu bar. de Siagun'a.

Pre cându fii bisericiei gr. or. române din Transilvană și Ungaria concurgu din totu părțile, întrunindu-se la Sabiu, spre a serba iubileu de 25 ani ai archipastoriei Sale, adeca pre 2 Septembrie c. n., diu'a în care a intrat mai întâi în Sabiu și a luat cărmă bisericiei gr. or. române ardeleni: pre atunci usâmu și noi cu viau placere de ocazie spre a reproduce portretul acestui mare barbatu, și de a contribui să noi cu o floriceală la conună de recunoștință, ce i se impletește și cu aceasta serbare iubilară.

Excelența Sea parintele Metropolit Andreiu bar. de Siagun'a — după cum amu arestatu și în scurtă biografie a lui, publicată în „Familia“ 1869 nr. 19 — fu nascut la Miskolc în Ungaria din parinti macedo-romani, la 1 Ianuarie 1809; a cursu studiile gimnasiale și juridice la universitatea din Pest, a ascultat sciințele teologice în institutul teologic din Versietiu, unde după absolvirea acestor indată și fu numită de profesorul în același institut. Consacrându-se apoi ordinului monasticului monastirei Hopovă din Sirmiu, schimbă numele din boțeu Anastasiu cu numele monachal Andreiu.

Excellându elu inca din prima sa cariera preterului bisericescu cu unu talentu raru, și înzestratul fiindu dela natură cu unu esterioru placutu, atrase curendu atenținea renomului pre atunci metropolit serbesc Stratimiroviciu, care-lu și chiamă la Carlovciu în calitate de profesorul seminarial și de secretariu archidiocesanu alu seu. Intentiunea numitului Metropolit era a-lu castigă

pentru ierarhia serbescă, elu înse preșeră a studiat într-o adencu înime sele cu de amenuntul tōt referințele, ce concatenau biserică română cu ceea serbescă.

Urmatorul lui, Măslăveanu, metropolitul Răinici, când se trată de suplinirea locului de episcop — de nu gresim — la Neoplanta, pentru care să aduse în combinație și archimandritul monastirii Covila la care se înaintase Siaguna, să se fi impotriva la avansarea acestuia din următoarele motive: „Bănu! Pre Siaguna vreau să-l pastrez pentru diecesă Ardealului, pentru că episcopul de acolo, Mogă, e betrău, și diecesă aceea va deveni curendu vacanță.”

Astăzi unu barbatu serbu de poziție mai înaltă se exprimă asupră susu amintitei episode eam asiă: „Déca Siaguna se promovea în ierarhia serba, acum eră patriarchu, și cauza ierarhica romano-serbescă pote ca aru avea cu totul alta fată.” Înse omulu propune, Dumnedieu dispune. Pentru noi a dispus proovedintia.

In urmă repausării episcopului Mogă, archimandritul Siaguna, prin rescriptul regesc din 27 Ianuie 1846 fu numit administrator alu diecsei ardeleni, a carei guvernare o să luă în dîna iubilearia de 25 ani, adecă în 2 Sept. 1846, ieră în sinodul diecesen tenu la 2 Decembrie 1847 fu alesu de episcop, și acesta alegere se să sanctuă, și curendu se să sănti de archiereu.

Siaguna avea acum nu numai de a radică o biserică calcată de injuriele seculare, desolata chiaru în elemintele sele interne, urgisa și prigonita din tōt părtele: dura elu intră totu deodata și în ajunul miscărilor politico-nationale.

Elu pricpă indată 'nalt'a sea missjone. Pre elu 'lu afilāu, în colegialitate cu episcopulu Lemény, chiamat la presidiul adunarei naționale din 15 Maiu 1848; că presedinte alu comitetului naționalu și conducatorul alu deputației naționale la Innsbruck; de acolo intorece du-se, convocă și conduse alu doilea congresu naționalu din 28 Dec. 1848; în anii 1849 și 1850 'lu afilāu 'iéra-si în fruntea deputațiilor naționale pre la Prag'a, Olmütz și Vien'a, înaintându petitioni pre la dominiorul și memorande pre la ministri pentru drepturile naționale, (vedi petitionile în „Romanen der oest. Monarchie“) — precum și promemoria pentru restaurarea Metropoliei române gr. or. (vedi promemoria, Wien 1849. — adausu la promemoria, Sabiu de Andrei Siaguna,) s. a. La anul 1850 reinvia — după adormire de 150 ani — primul sinodul bisericesc mestecatu, din preotii și mireni, și reorganiză diecesă pre basele canonice. (Vedi actele sinodului 1850 și 1860, Sabiu 1860.)

Cu inaugurarea sistemei absolutistice la 1851, și oprirea tuturor miscărilor naționale, Siaguna se retrase obsedatu în citadelă terenului bisericescu, din care portă luptă de aperare 10 ani întregi în contră atot-poternicului ministru de culte contele Thun, care nu voia a rezolvă Metropoli'a gr. or. română, ci vrău cu ignorarea sinodului din 1850 a octroia unu statut de organizare a bisericei gr.

or., a luă elu conducerea bisericei și a scolelor, a introduce în scole cartile scolare ministeriale etc. Spre intimpinarea acestor atacuri în contră autonomiei bisericescă, Siaguna se puse pre terenul principiului confesionalu, se opuse la tōt ordinationile lui Thun, remonstră în mai multe rânduri la imperatulu, trimise tineri pre la universitățile Germaniei pre propriile spese spre a se pregăti de profesori, înființă institulu pedagogico-teologicu, înființă o tipografie, fondă diariul „Telegraful Român“, tipări tōt cările scolare și bisericescă, (preste 3000 de cărți numai de corecție tipografice, afara de propriile manuscrise, au trecut prin mâna acestui neobositu barbatu, cari tōt se află legate și depuse în propriă bibliotecă spre eternă memoria, — ieră bibliotecă lui de cele mai rare și mai scumpe cărți, face onore unei metropolie,) și cu tōt aceste sapte complinite duse luptă cu Thun pâna la caderea acestuia la 1860.

In acestu anu Siaguna fu chiamat în senatul imperialu înmultit; rentorendu-se de acolo, convoca alu doilea sinodu mestecatu, și resuscită cauza Metropoliei române gr. or. In 1861 esecă în conferință regnicolaria din Alb'a-Iuli'a, în 1862 impartindu rolele cu metropolitul Siulutu, elu acasă conducește conferințele naționale, celălalt în deputație la Vien'a, resuscitară din nou cauza națională, condusă congrèsul naționalu din 1863, deputația de 12 la Vien'a. Urmă ietă din Sabiu, apoi cea dela Clusiu. . . după cari densulu obosito și înfrântu fiindu și prin betraniție, dar' pote și amagitu și desgustat, se retrase de pe câmpul politicu, jertfându-si poterile ce i-au ramasă spre incoronarea marelor sele opere pre terenul bisericesc.

Aci după tineretă celu de alu treilea sinodu mestecatu la 1863, și după pertractările avute cu congrèsul serbescu, esoperă despărțirea ierarhiei române de cea serbescă, reînființarea metropoliei române, radicarea diecesei ardeleni la rangul ei de archidiocesa și reînviarea diecesei Caransebeșului; ieră densulu fu numit de Maj. Sea la 1864 de Archiepiscopu alu Ardélului și Metropolitul alu românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania. Totu elu esoperă la 1868 inarticularea acestor rezultate în legile terei; organiza biserica prin cunoștințu statutu organicu.

Până a esită la aceste memorabile rezultate, elu se ocupă multu și pre terenul istorico-canonicu, scrise și edă între altele multe și istoria bisericescă, dreptulu canonicu în limbă română și germană; și — déca suntemu bine informati — chiar acum la dîna iubileului seu va surprinde pre credinciosii sei cu unu nou opu pe terenul bisericesc, — și în fine să nu uităm, că totu sub auspiciile lui se înființă și Asociația transilvana pentru literatură și cultură poporului român!

Pre lângă o vielă plină de activitate și imprenută cu spese mari, elu regulă și economia bisericescă, puse în ordine micile fonduri ce le avea biserica și le moră la trei sute de mii de fl., la care mai adause, parte din avereia propria, parte

prin colecte, fonduri noue în valoare de alte trei sute de mii de fl., și esoperă unu ajutoriu anualu dela statu pentru archidiecesa de 54,000 fl., ieră pentru diecese de 26,000 fl. Totu prin indelungile lui lupte se speră escinderea de vre-o 300,000 de fl. din fondurile serbo-române. Afara de institutul pedagogico-teologicu, pentru care donă o casa în prelu de 50,000 fl., se mai înființă sub auspiciile lui și două gimnasie confesionale, mai multe scole principale, și preste totu instrucțiunea poporala luă o aventare plină de perspective, ieră bisericele și preoții castigă unu gradu fără înaintat din decorea și veză ce li se cuvine.

Meritele jubileatului Metropolit suntu recunoscute și din pertea Maj. Sele, decorându-lu cu marele ordin Leopoldinu, cu cavaleria de clasă I. a coronei de feru, cu titlul de consiliariu intimu și rangul de Baronu.

La tōt acestea numai ună avem de dorit, și acă este: deplina sănătate și indelunga viață!

Russi'a și Germania'.

Intr-o corespondință adresată dela Gastein diariului „Fremdenblatt“, diariu din Viena, se dice că cabinetul din Berlinu să credință detoriu a dă catherinea esplicații guvernului rusu, neliniștitu de sgo-motele ce circulau în privința rezultatelor conferinței. Dupa autorele acestei corespondințe, d. de Bismarck aru și 'neunoscintiatu cabinetului de Sankt-Petersburgu ca diplomati austriaci și germani s'ară fi ferită fără multu d'a trată cestinile care aru fi potută turboră pacea Europei. Nu scimă ce valoare potu avea assertiunile diariului „Fremdenblatt“, nici din ce sorginte corespondințele acestui diariu 'si ia informațiile sele la Gastein. Dera nu e curiosu a pretinde că Prussia sa credea de detoria a asigură pre Russi'a? Alte diari, austriace și prusiane, dau aceea-si seire. Acăsta preocupare aproape generale a organelor oficiose ale celor două cancelarie paru a probă celu putin ca conferintă dela Gastein a causat unele 'ngrigiri guvernului rusu.

Acăstă n'ară avea nimicu de mirare, Russi'a pote fi 'n acestu momentu considerata totu că o aliată a imperiului Germaniei, cu care e unită prin legături de amicitie, cari onescu pre imperatulu Alexandru cu imperatulu Wilhelm. Dera déca e sicuru că cei doi suverani au relații fără cordiale, totu atâtă de sicuru este că cele două națiuni au interes opuse. Sub pedepsa de a-si perde influența în Europa și d'a recadă la rangul unei poteri asiatici, Russi'a e silita d'a se pune din ce 'n ce mai multu sub protecția diferitelor naționalități slave, dintre cari cele mai importante, acelea din Austria, se află 'n acestu momentu chiaru în luptă cu rasă germană mai multu de cătu totu-dé-un'a. Este dura evidentă ca o alianță a Austriei cu Germania aru mări într-o proporție nspaimantătoare fortile pangermanismului, acestu inamicu naturalu alu Russiei.

E deci naturale a presupune ca cabinetul

FOLIÓRA.

Cuventare festivă

rostita la serbarea națională pre mortulementul lui Stefanu Celu Mare.

in 15/27 Augustu, 1871.

De A D. Xenopolu.

Dara pre tempulu lui Stefanu elementulu celu bunu predomină întrulu terei, căci acesta era unitu în giurul unui centru, astfelui ca potea manținea întrulu terei unitatea, și ca luptă se concentre în contră reului din afara. Astăzi reul e mai multu întrulu nostru, din cauza că elementulu bunu rămâne restitu, nefindu unu sufletu mare în giurul căruia să se concentre totu ce este mai alesu în naținea nostra. Totu-si s'avemă sperantia, fratilor români! Déca elementulu bunu unescu în giurul unei idei, déca poterile de viață alergă la intruire pre mortulementul eroilor naționale spre a încră cu unu gându, cu o inima spre binele obstescu — atunci să nu ne mai temem! Predominira binelui și a adeverului va urmă în curendu lucrării intruite a elementului bunu, și o stare mai linisită, mai regulată și mai poternica a interorului ne va midiloci în curendu

respectarea în afara a nației și propasirea ei spre unul și acelă-si viitoru. Déca nu este eroului viu în fruntea noastră, este ideia pentru care s'a luptat. Ea este unu sărat vecinu arditoriu pentru oglindile curate ce potu a-lu rezfrângă.

Stefanu-celu-Mare avea mai multu a se lopta într-o perioade din afara. Arm'a sea era fără: poterea sea, virtutea înimei și brățul neobosito; victoriele sele erau reportate pre câmpulu stropit cu sângele bravilor români. Tempul de astăzi a schimbatu totul, și reul și lopta în contră lui. Noi avem să ne luptăm mai multu contra desbinarei, ne'ntiegeri interioare: arm'a noastră este pén'a și graiul; poterea noastră virtutea înimei nu mai putină trebuință de cătu pre câmpulu de resboiu — și spiritul neobosito; victoriele noastre se vor urmă în tacere, în sfăr'cea ascunsă a gândurilor omenesci. Dara cu tōtă aceasta deosebire, rămâne adencă asemenea a luptei, acum'a că și atunci în contră unui reu care amenință existența și propasirea poporului nostru. Adeverurile fundamentale înse rămâne aceleia-si pentru tōtă tempurile, intru că se reproducă impregurări asemănătoare. Cându o potere mai mica luptă pentru bine în contră unui mare reu, atunci celea-si adeveruri voru trebui aplicate pentru a reuși, și înțeptul de resboiu său în câmpurile mintilor. Stefanu-celu-Mare a reușit în lopta sea, pentru ca geniul seu a petrusu midilocile adeverate ce

poteau să-lu duca la o buna îsbândă. Midilocile noastre voru fi deosebite; caracterul loru înse va trebui să fie în totulu aceleia-si, déca voimă sa înconunamu și noi cu glorie și reușita luptă ce vomu luptă.

Stefanu-celu-Mare ajuște la tielulu seu prin neaternarea sea de altii și increderea în propriile sele poteri, prin cunoștința lamurită a stării în care se află, în fine prin lucrarea adencu meditată și totu-dé-un'a mesurată după indemnulă împrejurărilor.

Cându Stefanu-celu-Mare 'si aperă tēr'a, elu și punea speranța mai nante de tōtă în propriile sele poteri, căci în curendu se incredintase, cătu de putință tare și acelă ce'si sprigina viață pre poterea și ajutororile altor. — Acestu caracterul de neaternare să-lu introducemu în spiritul nostru. Sa simu ceva prin lucrarea noastră și nu numai priu ajutoriul lucărărilor altor. Sa nu acceptăm pururea lucrării gală delă alte popore; sa nu introducemu în poporul nostru pentru a multiamă trebuitile lui, asiedieminte streine esite din muncă și osteneală altor popore; sa nu traducem u vecinu cele de nevoie pentru intinderea și adencirea cunoștințelor noastre, ci sa cauțăm a scôte din creirii nostri insi-si cele de trebuită pentru propasirea poporului, precum scotea Stefanu-celu-Mare din mușchi poporului român insu-si poterea pentru aperarea lui... Si déca une-ori trebuie imprumut-

rusu, cu toate simpatiele personale cele contrarie ale Czarului a trebuit sa vedia cu placere incercările lui de Bismarck spre a teri pre Austria după d. de Beust, în brațele Germaniei prusiane, și c'a credut de trebuintia a cere explicații la Berlinu.

Deoarece în adeveru s'a oțarită facerea acestui pasiu, și deoarece d. de Bismarck i-a respunsu, respusul marelui cancelariu alu Germaniei, a trebuit să fie redactat în sensul arestatu de „Fremdenblatt“ din Vien'a. Dara cine aru poté dă cea mai mică importanță declaratiilor pacifice ale cabinetului din Berlinu?

Nimeni nu se indoiesce, ca mai curendu său mai târziu, când imperatorele Aleșandru va fi înlocuit de Tzareviciu, inamicu passionat alu rasei germane, marea putere slava și marea putere germană se voru incaeră. Ací sta teribilele conflictu de care Europa e amenintată, intr'unu viitoru poté apropiat. Dara adi cestiu e d'a scă, acceptându-óra acestei lupte teribile, care dintre cele două elemente are sorti d'a 'nvinge provisoriu în Austria, elementul slavu său elementulu germanu, adeca federalistii lui de Hohenwerth său constitutionalii lui de Beust, cei ce voru să salveze Austria prin dezvoltarea naționalităților său cei ce voru să salveze prin sprințirea ei pre Germania?

(L'Avenir national).

Academi'a romana.

Raportul secretariului general presentat societății academice,

în siedintă din 12/24 Augustu, 1871.

Domnii mei,

Din lucrările proiectate a se executa în cursul anului inceputu, s'a tiparit, anunțat și pusu de mai multe lune în vendiare operele complete ale lui Tacitu, traduse de reposatulu și demnul colegu alu nostru Gabrielu Munteanu. Avemu de a multiam onoratului nostru colegu G. Baritiu pentru prompt' să bună execuție a acestei tipariri. Analile de pre anul 1870 inca au esit din tipariu și s'a anunțat de mai multe lune. Delegatiunea crede, ca analiloru societății aru si sa se dea o mai mare extensiune atâtă în numărul exemplarilor, cătu și alu materiei, asiā in cătu — afara de procesele verbale ale sesiunii și alte acte oficiale ale societății, — sa cuprinda și tractate despre subiecte literare, istorice și scientifice, cari intra în domeniul, ce imbraci activitatea societății: cu modulu acesta' analele noastre aru poté deveni interesante pentru unu mai mare număr de români și deschide societății, în publicul românescu, o cale de acțiune și influență, la cari, în vederea marilor interese naționale legate de natura lucrărilor sale, societatea este în dreptu, bă chiaru și detore sa tendă din toate poterile și prin toate medilöcele, de cari dispune. — Din dictionariu și glosariu societății cugetase, ca în cursul acestui anu se voru tipari unu număr de 40 de căle, și alocase în bugetu sumele

tatu ajutoriulu străinu, cum altu-feliu nici ca se poate, atunci iera-si sa facemă că Stefanu celu Mare, multi-mindu-ne cu cinci mii de secui și două mii de lesi, cându noi insi-ne luptăm în număr de patru-dieci de mii. Astu-feliu intarindu poterea spiritului și a inimii noastre prin insa-si a noastră ostenelă, vomu căstigă totu atâtă de securu laptă în contra elementelor contrare propasirei noastre, precum căstigă Stefanu bataliele sale asupr'a dusmanilor din afara.

A dou'a condiție neaperata a reușitei este, că sa nu ne incelamă asupr'a starei în care ne aflăm. Sa nu ne orbimă noi insi-ne prin linguriri și înaltări preste aceea ce suntem în adeveru. Cându Stefanu-celu-Mare și scapă poporului întregu prin vitezele sale lupte, cându intregul popor inaltă rugi serbinti către ceriu pentru maritulu Voievodu, acesta, departe de a se mândri de propriile sapte, petreceea după obiceiul tempului de atunci, dile întregi în postu și rugaciuni, și nu se orbia asupr'a primejdielor celu acceptau și de acolo înainte, asupr'a muncei ce avea inca de munca pentru de a ajunge la fielul seu. — Sa facemă asemenea astazi și noi în felul nostru... La cea mai mică îsbândă a fapelor său spiritului nostru, sa nu ne ingansăm cu neertata zadarnicie, sa intielegem totu-dé-un'a unde ne aflăm, cătu amu lucratu, cătu avemu de lucratu pentru a ajunge la scopulu dorit, și a me-

recerute pentru acésta; înse din lipse și greutăți tipografice abia s'a tiparit și scosu o fascicula de 5 căle din dictionar; alte două de acea-si marime, ună din dictionar și altă din glosar, suntu sub tipariu și voru fi în curențu, asiā ea chiaru într-acesta sessiune se voru poté imparti între membrii societăției.

Spre a respândi mai multu acestu opu de interese naționali, delegatiunea a credut, ca medilöcul celu mai nemerit aru fi abonamentele facute prin anumiti colectanți; înse a acceptat să cera și luminile societății pentru cea mai nemerita aplecare a acestei măsuri. Tipografia, cu care delegatiunea a contractat tiparirea dictionarului și glosarului, s'a munitu cu toate necesarile pentru cătu de promptă tiparire a acestoru opere, și amu avé cuvinte bine fundate de a speră ca în cursul anului urmatoru cea mai mare parte atâtă din dictionar cătu și din glosar, aru poté fi la lumina, deoarece s'ară adoptă mesură că tiparirea să începe din două locuri, deoarece membrii cari s'a insarcinat cu părți de lucrat, aru grabi ale dă gală; deoarece chiaru în aceasta sessiune membrii presenti, prin două său trei sedințe de desbatere în acestu sensu s'ară pune în mai de aproape intielegere cu comisiunea de redacție, asiā în cătu lucrările săcărui să fie facute, pre cătu sa pote, mai în armonia cu planul, ce și-a facutu comisiunea, deoarece în fine cei absenți s'ară invitați a prezenta cătu mai curendu comisiunei de redacție căteva căle marcaru de lucrat, ce le incumbe, pentru că, după observările facute de comisiune asupr'a acestor căle, sa pote și densii lucru cătu mai în armonia cu planul comisiunii. — Dela d. Malnar din Moscova delegatiunea n'a primitu nici unu respusul despre dictionarul român, ce s'ară fi aflat într'ună din biblioteca de acolo, și de pre care societatea aru fi dorită sa aibă o copie. — Pentru cea mai bună traducere a comentariului lui C. J. Cesare de Bello Gallico, pentru cari societatea a publicat concursu cu premiu de 150 galbeni inca din 1869, au incursu patru manuscrise; iera asupr'a sintacticii române pentru care de asemenea s'a publicat inca din 1869 concursu cu premiu de 400 galbeni, nu s'a primitu nici unu elaborat, și prin urmare, în vederea marei importanță a obiectului, societatea este chiamată a deliberă asupr'a noilelor măsuri, ce aru fi de luat, spre a capăta unu rezultat în aceasta lucrare asiā de însemnată pentru limbă națională.

In respectul membrilor, delegatiunea cu profundă durere are să anunțe perderea unui din membrii săi, care a lasat unu desertu anevoie de înținutu în sinul său numai acestei societăți, ci și alu națiunii întregi, a demnului și infocatului patriot A. Hurmuzachi. Delegatiunea nu se indoiesce că a fostu sincerul interpret alu societății, exprimandu, în numele acestei, familiei reposatului sentimente de profunda întristare și dorere de anima. Dlu V. Aleșandri a declarat ca impregiurările nu-i mai permitu a face parte din aceasta societate. Dlu M. G. Fontanini, propusu în sesiunea trecută că membru actualu alu societății, a-

nuntiatu, ca starea sanătății nu-i permite a acceptă onoreea ce i s'a facut. Présântia Sea Parintele Melchisedecu a facutu cunoscutu, ca anul acesta, ocupat de afaceri urgente ale eparchiei, nu poate lua parte la sessiune, și prin urmare nici pronunția discursulu seu de recepție. Dlu P. Poenariu a înștiințat ca a preparat, cuvintul seu de recepție, că sa-lu pronuncie în aceasta sessiune; însă din cauza stării sanătății a cowntu sa plece la băi. Dela cei-a-lalți membri din nou alesii nu s'a primitu nici o sciință, deoarece suntu său nu parăti a-si pronunția în aceasta sessiune cuvintele de recepție. — Prin dlu Steintrupu, secretariul societății regale de sciinția din Copenhag'a, delegatiunea a primitu pentru bibliotecă nostra inca căteva volumeni din tipariturile societății regale. De asemenea onoratul nostru conmembru, V. A. Urechia, a donat și este tempu mai multe volumeni.

Dintre membrii vechi actuali, reverint'a sea parentele T. Cipariu, cum și dlu I. Caragiani, au anunțat ca starea sanătății nu le permite a lua parte la sessiunea acestui anu; iera dela cei-a-lalți membri nu s'a primitu nici unu respus la adresele formali de convocare ce li s'au tramsu. Din cele espuse resultă, ca numerul de membrii actuali ai societății s'a redus la 17, și la societate ramane că, de va astă ca este lipsa și despune de mediulöce, sa marășca acestu număr în intielesul art. VIII din statut.

Starea finanțării a societății se va poté vedea mai lamurită, în amenunțele sale, din situația prezentată de domnulu cassariu, și alăturată prelungă aceasta relație. În linii generale potem spune că, impregiurările nepermitendu a dispune de o parte însemnată din sumele alocate în bugetul anului inceputu. Delegatiunea a credut că e în folosul societății a converti bunurile de tesaur în obligații domeniali și a subscrise, în numele societății, la imprumutul deschis pentru această, sumă de lei noi 300,000 trei sute de mii. Pentru subvențiunea de lei 20,000—două dieci de mii votata pre anul 1871 de adunarea națională a României libere, s'a primitu mandatul de incasare.

De asemenea s'a primitu din partea executoriului testamentariu alu fericitului Evangeliu Zapp'a versamentulu pre anul 1871, în sumă de lei 11,750. Din venduirea lucrărilor publicate de societate s'au prenșat abia modestă sumă de lei 671.

La finalul anului 1869—70 fondul societății era de lei 192, 285, b. 65, destribuiti asiā, ca lei 173,908, b. 18, reprezentau fondul Zapp'a, iera lei 18,377, b. 47, fondul Coz'a. Că venituri, în bugetul anului 1870—71, se prevedea în totu sumă de lei 73,269, b. 08, destribuiti, precum urmează.

1. Procentele fondului Zapp'a lei 17,390, bani 81.

2. Versamentulu VI a lui Zapp'a pre 1871 lei 11,750 b. 00.

3. Intrarea din vediarea tiparitelor lei 1175 bani 00.

Este menită a osiedia temelie pre care tempulu va radica odată viitoră România; lucrarea inceată dară nesfărâmata că aceea a polipilor ce radică în sinul oceangului pre care apoi vieti' și asterne covorul său, iera nu că aceea a fortunilor mărei ce înaltă într'o clipă complitii munti de spuma că ierasi să-i cufunde în latul oceană.

Deci, fratili români! să avem speranță în viitorul nostru și să lucrăm întru împlinirea lui. Sa lucrăm împreună la onirea spiritului și a omului tuturor celor de același nămu, la îndepărțarea relelor ce ne sfâșie în înrolu nostru. Sa fim cu iubire pentru dreptate și adeveru, sa avem puterea de a le aduce la împlinire și sa luptăm fără incedare contră reul și a minciunii; sa fim neuternati în cugetul și spiritul nostru și sa nu ne mandrimu de rezultatele dobândite, ci sa tindem necontentu a le mari și a le intinde; în fine sa nu grabim, periclitându-lu, unu viitoru ce va fi sigură urmă și resplata a unei munci neobosite pentru bine și adeveru.

Iera tu, umbra marăția a lui Stefanu celu Mare, cobora-te în soțetul poporului teu, și cu puterea ta de feru încordă-i voința spre împlinirea acelor detorii, pre care natura le impune ori cărui popor, ce nazuesce cără nemurire!

4. Procentele fondului Cuz'a lei 1836, b. 74.
 5. Subventiunea dela guberniu lei 20,000, bani 00.
 6. Restulu din subventiune anglu 1869, 1870 lei 21,115, bani 53.

Din lei 53,197, b. 75 prevediuti, in acelasi budgetu, la spese, nu s'au aplicatu decat leu 21,432, b. 20, specificati precum urmeza:

Din ale lui Zapp'a lei 10,839, b. 17.

Din ale lui Cuz'a lei 3259, b. 44.

Din subventiune . . 17,333, b. 59.

Escedentele veniturilor preste spesele budjetului anului 1869—70 aru fi dara de 41,846, b. 88; insa, prin manipulationile de schimbari de bunuri, elu a ajuns in realitate la lei 46,240, b. 39, asta incat fondulu societatei este de lei 238,526, b. 04, distribuiti, precum urmeza:

Fondulu Zapp'a lei 196,836, b. 48.

Fondulu Cuz'a lei 17,459, b. 90.

Subvent. crescuta in parte prin procente lei 24,229, b. 66.

La acestia adaugandu-se si 994, b. 89, sum'a cresenta prin procentele fondului oferit de consiliul judicianu de Teleormanu pentru sustinerea la studie a unui jude macedonianu, starea finanziaria a societatei presenta, in totu sum'a de lei 239,526, bani 93.

Si fiindu ca delegatiunea a subscrisu la imprumutul domeniale, pre numele societatei, sum'a nominale de lei 300,000, pentru cari cauta sa resunda sum'a reala de lei 225,000; aru mai remané disponibile o suma de lei 14,520, bani 93, care sa se inscrie in budgetulu anului urmatoriu.

Spesele facute din subventiune se urca, cum se vede, pre anulu incetat, la cifra, de 17,333, bani 34. In anulu urmatoriu acestea nu vor pot fi mai mici; si fiindu ca subventiunea pentru 1872 s'au redus la lei 10,000, cari adausi la cei de mai susu 24,229, bani 66, insumedia 34,229, bani 66; urmeza, ca pentru sectiunile istorica si scientifica societatea, nu despune catu de o suma rotunda cam de lei 16,000 si prin urmare societatea este chiamata a deliberá maturu asupr'a mesurilor ce aru fi de luat pentru desvoltarea sectiunei istorica abia formata, cum si pentru unu inceputu al sectiunei scientifice.

Secretariu generale: I. C. Massim.

Varietati.

** Au esitu de sub tipariu si se afla de vendare in tipografi'a archidiecesana de aici, „Calindariul pre anulu Visectu dela Christosu 1872.“ Pretiul pentru unu exemplariu este 25 cr.

** In teritoriul Vidming in Americ'a de Nordu au capetatu femeile dreptori egali cu barbatii; ele iau parte la alegeri, functiunéza ca jurati si altele. O scena vesela s'a intemplatu acolo nu de multu prin acésta indreptatire egale. 6 femei fura alesu cu 6 domni de jurati la unu procesu de ucidere. Dupa obiceiul de acolo juratii se inchidu pana se intielegu despre sentintia. Intielegerea a trebuitu sa dea preste mari pedeci caci incheierea ei n'a potutu urma nöpte intréga. Urmarea a fostu ca o dusina de copii a conturbatu nöpte intréga vecinata in somnulu seu prin strigate dupa „mamele“ loru si ca socii a trei jurati fameesci fura incarcate in dia'a urmatore din causa ca ei in furia asup'a intardierei nocturne a socielor loru, au spartu ferestrele judeului, care au ordinat inchiderea juratelor cu juratii pentru de a se intielege despre sentintia.

** Invitatii. Despartimentul X, alu asociatiunei trans. pentru literator'a rom. si cultur'a poporului român, si va tiené adunarea sea generale in Milas iulu-mare pre campia la 8 Octobre st. n. La carea, prin acésta suntu invitati toti fruntașii si inteligniti'a româna. In urm'a conclusului adusu prin comitetul despartimentului X alu asociatiunei pentru lit. rom. si cultur'a poporului român.

Clusiu 11 Septembre st. n. 1871.

Iosifu Popu,

secretariu.

** In sciintiare. Pentru alegerea protopopului greco-oriental alu Mercurei se va tiene sinodul alegatoriu in 23. Septembre 1871. in opidu Mercurea.

Din siedinti'a sinodului protopresbiteralu alu Mercurei, tienuta in 31 Augustu 1871. la Sabiuu.

Notariatul.

** Anunciu. S'au pusu in lucrate litografica tabloul cu solemnitatea depunerei darurilor oferite de români si romance pre momentul lui Stefanu celu Mare la monastirea Putn'a, desenat de dlu pictor si fotografu C. Szatmari, ce intradinsu au fostu dusu acolo.

Pre tablou se arata splendidulu cortegiu, cum domnele române ducu frumos'a urna consacrativa, elegantele epitase oferite de domnele române si bucovinene, flamurile oferite de domn'a Haralambie si de domnele din Iassi, cum si acel'a alu institutului de Belle-arte. Asemenea s'au desemnatu totu personagiulu asistentu, maretii arcu de triumfu arideat la por'a monastirei, cum si pictoresc'a situatiune a stei monastire Putn'a, fundata la anulu 1465.

DD. doritori a posedá acestu memorabilu tablou nationalu, suntu cu enore rugati, a adresá cererile dloru la subsemnatulu dimpreuna cu pretiul de 5 franci pre uno exemplariu si le voru primi prin poste bine ingrigite.

Domnii redactori ai jurnaleloru ce voru binevoi a publica acestu anunciu importantu, voru primi cate unu tablou bine ingrigit.

Majoru D. Papasoglu,
Bucuresci, Calea Vacaresci Nr. 151.

** (Societatea academica româna) lucra necontentu, seu in coferintie seu in siedintie publice. Dlu Poenariu, apesatu de adencale betrânetie, cauta usiorare la scalde, va luá inse mai tarziu parte la lucrările societătiei; dlu Garagiani nici in anulu acest'a nu va participa din cau'a bolei sele. In privint'a premiului pentru gramatica, partea sintactica s'a decisu a se publica trei premie, a nume unulu, celu vechiu, de 400 galbeni, si altele doue de cate 200 si 100 galb. Dlu Baritiu si presinta lucrarea sea (liter'a L. aprópe finita,) dlu Urechia presinta asemenea sea (lit. N. finita,) dlu Sionu inca presinta lucrarea sea (lit. P.) Premiul pentru traducerea opului „De bello gallico“ de Iuliu Cesare, s'a impartit in doue intre dnii C. Copacenu, profesor la seminarulu din Romanu, si Arone Densusianu, avocat in Fagarasius. Premiul fu de 150 galbeni.

** (Ce a mai mare negotiatoria din lume) este fara indoiela a lui A. F. Stewart in Nen-York in Americ'a, care cuprinde mode, matasaria, panzaria, manufacture, apoi negotiu de haine, schimburi si manusi si la care suntu angajate 1730 persone si anume: unu diriginte generalu, 19 artisti, 1 cassariu generalu si 9 casieri, 1 comptuaristu superioru si 23 inferiori, 9 corespondinti, 470 vendetori si vendetore, 880 marsiande de moda si croitoritie, 1 castelanu, 2 magasinari, 27 usieri, 55 colportori si feciori de casa si 190 servitori de tramsu. Pre la serbatori (Craciunulu etc.) numeroul personalului se urca pana la 2200. Vendare se face pre di cam de 80,000, uneori inse si pana la 100 mii taleri, si preste totu se invertescu in negotiatoria acésta pre anu cate 17—18 milioane taleri.

** I. Sea Domnitorulu Romaniei s'a renotorsu la 30 Augustu dela Sinai'a cu trenulu dela 6 ore sera. Era insocutu de dnii ministri de interne si financie, cari mersera spre a-lu intempiu la Ploiesci. La gara, era acceptat M. Sea de d. ministru agricultrei si de alte notabilitati civile si militare precum si de d. prefectu alu politiei. Dupa coborirea din trenu, M. Sea conversa cate pucinu cu unii din siefii diseriteloru corpuri. Publicul numerosu, adunat pentru acésta ocasiune.

** Schimbari in cabinetul României se suna ca voru urma in curendu. Doisau trei ministri suntu decisi a demisiona, si ai inlocui abilulu d. M. Epurénu cu baeti din jun'a drepta.

** (Expozitie agricola) Sa facu mari pregatiri in Germania pentru o expoziție de producții agricole din toate părțile acesti tieri. Guvernulu prussianu inca a venit in ajutorul comitetului aranjatoriu cu sume considerabile. Agronomii si agricultori germani voru tiene anulu acesta congresu generalu.

** In Alger'a revolt'a se sustiene cu caldura mai egala cu a tieriei in care este. Armatele franceze trimise de curendu, operéza cu mare di-

ficultate din cau'a istetimii idigenilor, cari an o tactica nepomenita pana acum. Ei adeca sa totu retragu dinaintea armatelor francese, produc apoi prin nisce instrumente o pulbere mare in cătu nu se vede omu pre omu si atunci dau navală si ucidu. Dara in curendu se va schibá si temperatur'a Algeria si atunci speram, si focul loru revolutiонariu.

** In 17 a lunei curente, c. n. se va da umblarei cu mare solemnitate tunelulu celu insemnatu prin Mont. Cenis.

** (Tiranisare) Un tieganu de laia, ce se afla in apropierea satului Mures-Lekenze se infuria astfelii asupr'a unui copilu, ce'lui necajit (bat-jocuri) putienu, incat prindiendulu 'lu lega de cod'a calului seu, care spariu fugi pana in numitul satu. Aci opritu fiindu calulu, se deslega copilulu, care deja era mortu. Monstru de tieganu fu datu in man'a politiei, dela care si asculta pedepsa sea.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de capelanu la biseric'a gr. or. din Sohodolu, protopresbiteratul Zlatna de susu, se scrie concursu pana la 12 Sept. 1871, in urm'a inaltei concesiuni consistoriale dto 10 Iuniu nr. 471. ex. 1871.

Emolumentele suntu:

jumetate din toate venitele parochului localu in care se enumera si taxele stolare indatinate.

Doritorii de a ocupá acestu postu de capelanu sa se adreseze la scaunulu protopopescu alu Zlatnei de susu in Câmpeni, cererile sa fie indiestrate cu testimoniele de calificatiune in intielesulu statutului organic §. 13 pana la datulu mai susu.

Câmpeni, 20 Augustu 1871.

Cu contielegerea comitetului parochialu.

Ioanu Patiti'a,

(77—3) protopopu.

Concursu.

Devenindu vacanta statuinea de invetiatoriu din comun'a gr. or. Apahid'a in protopresbiteratul Secului, se scrie prin acésta concursu pana in 17 Septembre st. v. a. c. cu care este impreunata urmatorea lesa:

- in bani gal'a 120 fl. v. a. dela comun'a;
- pamentu aratoriu 2 jugere clas'a I;
- lemn unu stangiu pentru invetiatoriu, unulu pentru scola si quartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acésta statuine au a-si astern suplicele loru la subscrisulu pana la terminulu designtu, dovedindu ca suntu de religiunea gr. or. cu purtari morali bune, si ca au absolvit cursulu pedagogicu cu succesu bunn — in fine ca suntu cantareti buni.

Apahid'a 17 Aug. st. v. 1871.

Cu invirea comitetului parochialu.

Lazaru Maximu,

(78—3) adm. prot.

Concursu.

Pentru ocuparea statuinelor invetatoresci vacante din urmatorele comune:

- Câmpeni la scola normale pentru clas'a I si II, cu salariu 250 fl. quartiru si lemn.
- Vidra de josu, la scola triviale cu salariu 200 fl., quartiru, o gradina, si lemn.
- Scarsiòra, salariu 200 fl. quartiru si lemn.
- Albacu, Parochia Arad'a, salariu 200 fl. quartiru si lemn.

Se deschide concursu pana in finea lui Septembre a. c., doritorii de a ocupá aceste statuini suntu indrumati a tramite concursele instruite conformu statutului organic la scaunulu protopopescu in Câmpeni pana la terminulu presigntu.

Câmpeni, 10 Aug. 1871.

Cu intielegerea comitetelor parochiale.

Ioanu Patiti'a,

(76—3) protopopu.

Burs'a de Vien'a.

Din 4/16 Septembre 1871.

Metalicele 5%	58 75	Act. de creditu 290 30
Imprumut. nat. 5%	78 80	Argintulu 178 50
Actiile de banca	765	Galbinulu 5 75